

NAJSTARSZA SZKOŁA

Pierwsza wzmianka o szkole parafialnej w Gostyniu pochodzi z roku 1337. Kształcili się w niej wyłącznie chłopcy, których uczono czytania, pisania i śpiewu kościelnego. Językiem wykładowym była łacina. Nauczycielem był wówczas Jan, który pełnił też funkcję pisarza miejskiego.

Najlepsze lata gostyńskiej szkoły przypadają na wiek XVI. Miała ona wówczas wyższy poziom nauczania, teraz według programu tzw. trivium, gdzie uczono gramatyki, retoryki i dialektyki. Absolwenci miejscowej szkoły z powodzeniem kontynuowali naukę w Akademii Krakowskiej i Akademii Lubrańskiego w Poznaniu. Dalszą edukację pobierali także na uniwersytetach zagranicznych, głównie w Wittenberdze i Królewcu.

Do końca lat pięćdziesiątych XVII wieku gostyńska szkoła prosperowała dobrze. Później nastąpił jej upadek spowodowany także znacznym spadkiem liczebności miasta. Miejscowa szkoła stała się ponownie placówką parafialną. Pod rokiem 1726 zanotowano: „Budynek zrujnowany i wymaga szybkiej naprawy”.

Pod koniec lat trzydziestych XVIII wieku zaznaczył się pewien postęp w stanie miejscowej oświaty. W roku 1738 kierownikiem gostyńskiej szkoły był Jakub Kostrzewski – wychowanek Kolegium Jezuickiego we Wschowie. Mieszczanie oraz duchowieństwo postanowili przywrócić dawny blask szkole, podnosząc poziom nauczania.

Szkolnictwo elementarne w Gostyniu w pierwszych dziesięcioleciach XIX stulecia przeżywało znaczny rozwój. Wpłynęło na to między innymi wprowadzenie w Poznańskim 14 maja 1825 roku obowiązku szkolnego. Określał on jednak konieczność pobierania nauki, a nie obowiązek uczęszczania do szkoły.

W 1872 roku gostyńska szkoła stała się placówką wieloklasową. Dzielila się na trzy stopnie – niższy, średni i wyższy. Gradacją był wiek dziecka i stan jego wiedzy. Obowiązek uczęszczania do szkoły wynosił 8 lat. Wprowadzono nowy program nauczania uwzględniający szczególnie naukę języka niemieckiego, religii oraz rachunków z geometrią. Mniejszą uwagę zwracano odtąd na elementy geografii, przyrody i historii. Szkoła miała wychowywać w duchu lojalności wobec władz pruskich. Język polski usunięto ze szkoły, traktowano go wyłącznie jako pomocniczy. Tylko lekcje religii mogły odbywać się po polsku.

Uroczyste otwarcie nowego gmachu szkolnego odbyło się 26 października 1881 roku. Budynek mieścił 6 klas lekcyjnych oraz mieszkanie dla nauczyciela (3 pokoje i kuchnia), dla woźnego i jedno pomieszczenie dla kolejnego nauczyciela. Szybko jednak i ta szkoła stała się zbyt mała. Już w 1886 roku mieszkanie nauczyciela przebudowano na dwie kolejne izby lekcyjne. W 1883 roku kierownikiem szkoły został Franciszek Nagler, a grono pedagogiczne liczyło 6 nauczycieli. Pierwszą w Gostyniu kobietą nauczycielką została Klara Tiesch.

W latach 1902-1906 przez gostyńską szkołę przelała się fala strajków uczniowskich, wywołanych zakazem nauczania religii w języku polskim.

W latach 1926-1939 kierownikiem szkoły był Szczepan Kaczmarek, poseł na Sejm Ustawodawczy, rozstrzelany przez Niemców w 1939 roku na miejscowym Rynku.

W latach 1999-2019 mieściło się tutaj Gimnazjum nr 1. Obecnie jest tu ponownie Szkoła Podstawowa nr 1 im. Czarnego Legionu w Gostyniu.